

Posudek oponenta

Název práce: *Řekové v České republice po roce 1992 v souvislosti s fenoménem brain drain*

Autor: Bc. Johanna Mylonaki

Stěžejním cílem předkládané diplomové práce je dle slov autorky „poskytnout komplexní pohled na situaci řecké menšiny v České republice po roce 1992 a zhodnotit vliv fenoménu *brain drain* na tuto komunitu“ (str. 8). Autorka se tento cíl pokouší naplnit prostřednictvím mapování historie řecké komunity v Československu (později v ČR) na základě sekundární literatury a v druhé části práce informace doplňuje s pomocí dotazníkového šetření zaměřeného na řecké imigranty, kteří do ČR přišli po r. 2009.

První část práce je na velmi dobré úrovni, a to především kapitoly, které se věnují období po 2. sv. válce (od 3. kapitoly). Autorka zde pracuje s bohatou odbornou literaturou, využívá i zdroje z oblasti české legislativy (dobové zákony apod.) a přistupuje k nim kriticky. Daří se jí komplexně a přehledně postihnout poválečný vývoj řecké diaspory u nás a poukázat na jeho zlomové okamžiky (začátky druhotné migrace, začlenění řeckých dětí do českého školského systému apod.).

Za velmi přínosnou považuji část věnovanou řeckým imigrantům po r. 1992. Autorka se zde věnuje všem důležitým aspektům spojeným s životem diaspory: otázka trvalého vs. přechodného pobytu, státního občanství, spolkového života, repatriace aj. Pracuje s daty Ministerstva vnitra ČR a Českého statistického úřadu, sleduje i legislativní rámec, ve kterém se řecká diaspora („poválečná“ i „nová“) pohybuje. Data vhodně vyhodnocuje (např. důvod stoupajícího zastoupení mužů mezi imigranty po r. 2009). Nejvíce zdařilá je část věnovaná fenoménu *brain drain*, ve které J. Mylonaki opět vychází z relevantní odborné literatury, termín vymezuje nejdříve obecně a poté jej zasazuje do kontextu řeckých reálií doby finanční krize, mapuje sociální i politický rámec a dopady *brain drain* na řeckou společnost. Obraz dokresluje kapitola věnovaná situaci na západním Balkáně. Určité výhrady mám naopak k druhé, podle označení autorky „praktické“, části předkládané diplomové práce věnované dotazníkovému šetření. Jako cíl zde autorka uvedla „zmapovat tu část řecké menšiny, která se do České republiky přestěhovala v posledních letech, a zjistit, jaké příčiny je do České republiky přivedly“ (str. 57). Právě skutečnost, že si v této fázi jasně nevymezila výzkumné otázky, brání vyvození konkrétních závěrů. Větší pozornost si především zasloužily údaje, které nebylo možné získat z dat Ministerstva vnitra ČR, tedy údaje týkající se vztahu respondentů k českému prostředí a jazyku, k dodržování řeckých zvyků, k otázce plánované délky pobytu v ČR apod. (ostatní, především osobní údaje korespondují s daty Ministerstva vnitra ČR). Tyto odpovědi by zasluhovaly širší kontext, např. propojení s věkem respondentů. Ohledně náboženského vyznání a dodržování řeckých tradic je kromě věku také důležitá informace (kterou se z dotazníku nedozvídáme), zda respondenti mají „kosmopolitní minulost“, nebo zda se do ČR přistěhovali přímo z Řecka. Na str. 73 autorka uvádí, že dotazníkové šetření naznačuje úspěšnou asimilaci části respondentů v ČR. Zde by bylo potřeba rozlišit mezi pojmy

asimilace a integrace, stanovit a sledovat jejich kritéria a zohlednit i další faktory (věk, z jaké části Řecka respondenti pocházejí, jak dlouho se pohybují mimo vlast aj.). Jak jsem již uvedla, právě absence jasně vymezených výzkumných otázek a širšího kontextu nedovoluje autorce vyvodit odpovídající závěry. Dotazník tak nabízí zajímavý vhled do života „nové“ řecké diaspory v ČR, nemůže však sloužit jako podklad k odbornému zhodnocení. I tento přínos práce je však třeba ocenit.

Z jazykového hlediska je diplomová práce J. Mylonaki na velmi dobré úrovni, je čtivě napsaná, pravopisné nebo gramatické chyby jsou výjimečné.

Naopak z hlediska formální úpravy práce trpí některými nedostatky. Především chybí kurziva v názvech monografií a časopisů, tečky za poznámkami pod čarou, index k poznámce pod čarou je občas chybně uveden před interpunkčním znaménkem.

I přes uvedené nedostatky se jedná o velmi kvalitní magisterskou práci, dobře a přehledně strukturovanou, čtivě napsanou. Autorka naplňuje stanovené cíle, prokazuje schopnost kritické práce se sekundární literaturou a přináší zajímavé informace, se kterými bude možné dále pracovat. Oceňuji volbu málo zpracovaného tématu a odvahu J. Mylonaki věnovat se otázkám, které dalece přesahují rámec filologie.

Diplomovou práci Johanny Mylonaki doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení „**velmi dobře**“ (B).

Otázka do diskuse:

Podle jakých kritérií byly vymezeny otázky pro dotazníkové šetření?

V Brně dne 3. 6. 2024

Mgr. Nicole Votavová Sumelidisová, Ph.D.